

5. Hafta Bahçe bitkilerinin fizyolojisi: Dinlenme, çiçeklenme ve meyve tutumu, yaşlanma ve periyodisite

BAHÇE BİTKİLERİ FİZYOLOJİSİ

Bahçe Bitkilerinde Dinlenme

Dinlenme:

- İçsel Faktörler
- Çevre koşullarının elverişsizliği
- Organların birbiri üzerinde baskısı nedeniyle bitkinin veya bazı organların bir süre gelişmeden alıkonmasıdır.

Gerçek (İçsel) dinlenme: İçsel engeller nedeniyle, çevre koşulları uygun olsa bile büyüme engellenir.

Zorunlu dinlenme: Büyüme için uygun olmayan dış koşullar (sıcaklık, gün uzunluğu, su) nedeniyle tomurcukların dinlenmede kalması

Tomurcuklarda Dinlenme: Ör: Sonbaharda sıcaklıkların düşmesi ile birlikte yaprağını döken türler yapraklarını dökerler.

Nisbi dinlenme: Başka bir bitki organının engelleyici etkisi nedeniyle tomurcuklarda büyüme engellenir. Ör. Tepe tomurcuğunun etkisi ile yan tomurcukların dinlenmede kalması

Tohumlarda Dinlenme:

Yaşama yeteneğinde olan ancak uygun koşullarda bile çimlenemeyen tohum dinlenme halindedir

- Fiziksel dinlenme: Bazı türlerde su ve oksijen geçişine engel olan geçirimsiz tohum kabuğu neden olmaktadır
- Fizyolojik dinlenme: Tohumdaki engelleyici veya uyarıcıların etkisi ile tohumların dinlenmede kalması. Engelleyiciler meyve etinde, tohum kabuğunda, endospermde olabilir. Ortadan kaldırmak için “soğukta nemli katlama” yapılır. (4-10°C)

*Olgunlaşmamış embriyo nedeniyle de olabilir.

Çiçeklenme ve Meyve Tutumu:

Çiçek oluşumu ve gelişimi: Sürgün taslaklarının-çiçek taslaklarına dönüşümü. Hormonal etkiler, çevre şartları

Tozlanma, döllenme ve meyve tutumu: Yeni oluşan embriyodan gelen hormonal uyarıcılar meyvenin dökülmesini engelleyerek meyvede yumurtalık ve bitişik dokuların büyüme ve gelişimini sağlar. Ör: düzensiz tohum dağılımının neden olduğu şekilsiz meyveler

Meyve tutum döneminde uygulanan bazı hormonlar, Ör: sultani çekirdeksiz üzüm çeşidinde kullanılan GA3 tane iriliğini artırmaktadır

Meyve Dökümleri

1. DÖKÜM	<ul style="list-style-type: none"> • ÇİÇEK DÖKÜMÜ • Çiçeklenmeden çok kısa bir süre sonra meydana gelir. Genellikle dişi organlar kusurludur
2. DÖKÜM	<ul style="list-style-type: none"> • ÇİÇEK VE KÜÇÜK MEYVE DÖKÜMÜ • Dökülen çiçek ve meyvelerde dişi organ normal olsa dahi dölllenme olmamıştır
3. DÖKÜM	<ul style="list-style-type: none"> • HAZİRAN DÖKÜMÜ • Dölllenme olmamış, döllenne olmuş, embriyo gelişimi görülen, tohumun tam iriliğini aldığı meyveler dökülebilir. Su ve besin maddesi noksanlığına bağlı • Hormonal etkiler

PERİYODİSİTE: Bazı meyve tür ve çeşitlerinin bir yıl meyve verip ertesi yıl ya hiç meyve vermemesi veya çok az meyve vermesidir

- Düzenli gelir sağlamak zor
- Çok meyve alınan yılda meyve kalitesi düşük
- Kültürel uygulamalar ile şiddeti azaltılabilir
- Bodur anaç kullanımı
- Verim yılında çiçek ve meyve seyreltmeleri

Fındık, Antep fıstığı, zeytin: mutlak periyodisite gösterir. Bazı elma çeşitleri: mutlak, bazıları kısmi periyodisite gösterir.